

На основу члана 55. став 7. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Србије“ бр. 76/2005, 100/2007 -аутентично тумачење, 97/2008, 44/2010, 93/2012, 89/2013, 99/2014, 45/2015 - аутентично тумачење и 68/2015) и члана 29. ст.1. и чл. 37. ст.1. тачка 17. Статута Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот бр. 497-2/2015 од 28.12.2015. год. - пречишћен текст, Савет Школе на седници одржаној дана 20.02.2017. године, донео је

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Циљеви

Члан 1.

Кодекс професионалне етике Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот (у даљем тексту: **Кодекс**) доноси се у циљу очувања достојанства професије, унапређивања моралних вредности, заштите вредности знања и подизања свести о одговорности запослених и студената Школе.

Примена Кодекса

Члан 2.

Кодекс се примењује у професионалном и јавном деловању наставника, сарадника, студената, ваннаставног особља, као и других учесника у процесу високог образовања у Високој школи струковних студија за образовање васпитача Пирот (у даљем тексту: **Учесници образовног процеса**).

Органи и појединци Школе дужни су да се, у оквиру својих надлежности, старају о остваривању и унапређивању прописаних етичких стандарда понашања прилагођени потребама Школе.

Члан 3.

Поступци прописани Кодексом не представљају замену за грађанске, кривичне, управне, дисциплинске и друге поступке који су уређени законима и општим актима Школе.

II НАЧЕЛА

Слобода мишљења и изражавања

Члан 4.

Школа подржава и подстиче слободу мишљења и изражавања. Учесници образовног процеса су слободни и одговорни да у раду траже и бране истину, подстичу слободан и одговоран прилаз учењу и исказивању стеченог знања.

Колегијалност

Члан 5.

Учесници образовног процеса дужни су да негују односе сарадње који су засновани на међусобном уважавању, поштовању и разумевању и да раде савесно, марљиво, одговорно и посвећено, према свом најбољем знању.

Уживање и поштовање права, поштовање интегритета и достојанства личности, научног и наставног рада

Члан 6.

Школа је дужна да сваком учеснику образовног процеса осигура уживање свих права која се остварују у његовом оквиру, као и поштовање права гарантованих Уставом и законима.

Личност свих мора увек да буде поштована, у складу са уставним и законским јемствима интегритета, достојанства и права на приватност. Свакоме се гарантује несметан академски и професионални развој и усавршавање, у мери у којој се не угрожава исто право других, као и исказивање интелектуалних способности и напредовања.

Академска честитост

Члан 7.

Академска честитост заснива се на самосталности у академском и научном раду, спровођењу оригиналних научних истраживања, представљању властитих резултата и на строгом поштовању ауторских права других, детаљније регулисане Кодексом о академском интегритету Школе.

Професионалност

Члан 8.

Запослени у Школи су дужни да своје обавезе према студентима, колегама и другим учесницима у процесу високог образовања извршавају одговорно, савесно и професионално, држећи се начела објективности, непристрасности и међусобног уважавања, уз обавезу сталног стручног усавршавања.

Забрана дискриминације

Члан 9.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у Школи.

Дискриминација означава свако неоправдано прављење разлике или неравноправно поступање, на отворен или прикривен начин, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Стручност, способност и професионалне заслуге, као и оспособљеност и резултати у обављању одређене врсте делатности, послова и задатака, једини су релевантни критеријуми вредновања и напредовања.

Забрана узнемиривања

Члан 10.

Забрањена је свака врста узнемиривања, а посебно када се темељи на злоупотреби положаја институционалне или хијерархијске надређености.

Узнемиривање је непримерено понашање према другом лицу, као што је полно узнемиравање (упућивање непримерених предлога и опаски сексуалне природе, излагање сексуално увредљивог и узнемирујућег материјала, захтевање сексуалних услуга у замену за предузимање или непредузимање одређених активности и физичко напаствовање) и свако друго понашање које има за циљ повреду личног достојанства, ометање у обављању послова, омаловажавање других и које ствара или доприноси стварању непријатног и непријатељског радног окружења и образовног амбијента.

Начело непристрасности

Члан 11.

Учесници образовног процеса дужни су да се држе начела непристрасности и не смеју да допусте да ставови или мишљења о појединцима, друштвеним групама и делатностима који нису утемељени на искуству или рационалним аргументима, већ су донети унапред и засновани су на неоправданим генерализацијама, утичу на њихову објективност у академским, административним, пословним и управљачким делатностима.

Начело одговорности

Члан 12.

Учесници образовног процеса дужни су да се брину о интересима Школе у духу развоја академских слобода, а посебно у погледу испитивања, аргументоване расправе, критике, толеранције и одговорног трагања за оптималним решењима.

Под неодговорним понашањем сматрају се:

- 1) несавесно управљање пословима и имовином Школе и онемогућавање или отежавање њиховог коришћења од стране других чланова;
- 2) употреба имовине Школе за приватне, комерцијалне, политичке, верске и друге ваннаставне сврхе без посебног одобрења у складу са законом;
- 3) коришћење имена и обележја Школе за приватне комерцијалне или некомерцијалне потребе, како би се створио утисак да иза остваривања тих потреба стоји Школа.

III ЕТИЧКА ПРАВИЛА У НАСТАВНОМ И НАУЧНОМ РАДУ

Дужности Школе и наставника

члан 13.

Школа је дужна да у току трајања студија, а посебно на почетку прве године свих нивоа студија које организује, упозна студенте са правилима академске честитости.

Наставници и сарадници су дужни да:

- 1) обезбеде репрезентативност, релевантност, тачност, и прецизност садржаја предмета и примерену позицију предмета унутар студијског програма;
- 2) теже постизању и преношењу квалитетних научних сазнања из своје научне области и предмета који се изводе на студијама;
- 3) понуде свим студентима начелно исте могућности за стицање знања;
- 4) вреднују рад студената отворено, праведно, објективно и благовремено;
- 5) савесно провере сваки писани рад студента и да обрате посебну пажњу на то да ли тај рад садржи неки од облика неакадемског понашања (ненавођење идеја и радова других аутора, нецитирање или препричавање туђих дела-радова и др.);
- 6) обезбеде транспарентност, јавност и објективност оцењивања испита и завршних радова;
- 7) поштују образовне циљеве, стратегије и стандарде Школе и КАССС-а.

Неприхватљиве праксе у настави

Члан 14.

Учесницима образовног процеса није дозвољено да користе, подстичу, помажу или толеришу употребу недозвољених средстава за испуњавање предиспитних обавеза и полагање испита.

Учесницима образовног процеса није дозвољено да приступање испитима условљавају захтевима који нису садржани у елементима студијског програма, а посебно да намећу услове који њима доносе приватну, материјалну и другу корист.

Члан 15.

Уколико наставници, сарадници и студенти Школе обављају наставу или праксу у којој учествују деца, малолетна или немоћна лица, дужни су да с њима поступају уз уважавање правних и етичких стандарда.

Није дозвољено истраживање које може да проузрокује физичко, психичко или правно угрожавање учесника истраживања, њихов интегритет и достојанство.

Није дозвољено присвајање резултата рада деце и малолетних лица (као што су цртежи, писани састави и друге сличне форме), или њихово коришћење ван редовног програма наставе, стручно научног усавршавања и ваннаставних активности студената, наставника и сарадника, без одговарајућег обавештавања предшколске установе, родитеља или старалаца и без изричитог пристанка детета или малолетног лица или њихових законских заступника.

Коришћење резултата рада деце и мал. лица из ст. 2. овог члана ближе ће се уредити Уговором између Школе и предшколске установе.

Члан 16.

У истраживањима у којима учествују људи, поштује се принцип добровољности њиховог учешћа. Сагласност за учешће у истраживању подразумева свестан пристанак добијен након адекватног обавештавања учесника о њиховим правима, природи и циљевима истраживања, као и начину њиховог учешћа. Чин пристанка се формализује давањем писмене или усмене сагласности установе, учесника или, у посебним околностима, законског заступника или најближег сродника.

Истраживачи су у обавези да штите приватност и анонимност учесника, као и поверљивост података.

Ако у активностима из става 2. овог члана учествују деца и малолетна лица, мора да буде обезбеђено поштовање њихових права у складу са правним и етичким стандардима. За учешће деце узраста до 14 година

писмени или усмени пристанак за учешће у истраживању дају родитељи или старатељи, а деца старија од 14 година могу сама дати писмени или усмени пристанак.

Плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање

Члан 16.

У истраживачком раду није дозвољено плагирање, лажно ауторство, измишљање и кривотворење резултата и аутоплагирање.

Забрана из става 1. овог члана се односи на све писане радове наставника, сарадника и студената Школе (семинарски рад, дипломски или завршни рад, специјалистички рад, рад у часопису, уџбеник, монографија, поглавља у зборницима и сл.), као и несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Плагирање

Члан 17.

Плагирање је:

- представљање туђих идеја или туђег рада, у целини или деловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, као и дословно преузимање текста другог аутора, односно копирање из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целиности, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања преузетог дела;

- препричавање или сажимање текста другог аутора из електронских или штампаних извора, са српског или страног језика, у деловима или целиности, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обележавања препричаног дела; представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

Учесници образовног процеса гарантују изворност научних радова које објављују, као и тачност у приказивању и навођењу информација о пореклу идеја и навода којима су се у раду користили.

Лажно ауторство

Члан 18.

Лажно ауторство је навођење као аутора лица које није учествовало у изради рада.

Измишљање и кривотворење резултата

Члан 19.

Измишљање и кривотворење резултата је деловање којим се манипулише предметом, или процесом истраживања, са циљем да резултати истраживања буду намерно подешени или тенденциозно протумачени. Посебан облик измишљања и кривотворења резултата је несавесно и неодговорно приказивање чињеница у извештајима о наставном и научноистраживачком раду.

Аутоплагирање

Члан 20.

Аутоплагирање је поновно објављивање свог раније објављеног рада или за другу сврху искоришћеног рада као новог и оригиналног.

Заштита ауторских права и права интелектуалне својине

Члан 21.

Школа је дужна да предузима мере у сврху унапређивања и промовисања поштовања ауторских права и права интелектуалне својине.

Приликом избора у сарадника, наставна, истраживачка и научна звања, кандидати су дужни да предају својеручно потписану изјаву о изворности којом потврђују да је сваки њихов рад и достигнуће на која се позивају, изворни резултат њиховог интелектуалног рада и да тај рад не садржи никакве изворе, осим оних који су наведени у раду.

Наставници и сарадници приликом званичне предаје својих научних и стручних радова дужни су да предају својеручно потписану изјаву о изворности.

Измишљање и преправљање препорука

Члан 22.

Недозвољено је измишљање и преправљање препорука и лажно представљање академских достигнућа.

Примање поклона и других добара и услуга

Члан 23.

Учесници у образовном процесу не смеју да траже нити да примају, за себе или за друга лица, поклоне или услуге, уколико постоји оправдана

претпоставка да ће тиме бити извршен утицај на њихову објективност и испуњавање професионалних обавеза. Исти су дужни да утичу на сузбијање сваког покушаја корупције у Школи и да пријаве сваки такав случај, у складу са законом.

Законито и непристрасно обављање професионалних обавеза

Члан 24.

Учесници у образовном процесу дужни су да своје професионалне обавезе обављају у складу са законом и непристрасно; не смеју да користе свој положај за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице. При обављању својих професионалних обавеза и дужности дужни су да избегавају стварање односа зависности према лицима која би могла да утичу на њихову непристрасност, да избегавају ситуације које могу за последицу да имају кршење објективности и непристрасности, посебно између чланова заједнице који су у узајамном хијерархијском односу, односно који укључују оцењивање туђег рада и достигнућа, или одлучивање о статусу лица која су хијерархијски подређена, њиховом професионалном напредовању, погодностима, награђивању или кажњавању.

Члан 25.

Запослени не могу обављати ниједан посао или делатност који су у супротности са њиховим професионалним обавезама у Школи или утичу на њихов интегритет и објективност.

Сукоб интереса

Члан 26.

Учесници у образовном процесу су дужни да избегавају сукоб интереса. Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних обавеза (доношење професионалних одлука или предузимање професионалних радњи) и дужности.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за учесника у образовном процесу или са њим повезаног лица.

Повезана лица су лица која се са Учесником у образовном процесу налазе у посебном односу заснованом на браку или ванбрачној заједници, крвном сродству у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, односу заснованом на усвојењу, односу кумства, блиског пријатељства или интимне везе, као и сва друга лица која се према другим основама и околностима могу сматрати интересно повезаним.

Транспарентност и поверљивост

Члан 27.

Запослени који су у поседу поверљивих података, дужни су да штите тајност тих података. Под поверљивим подацима сматрају се они подаци који су као такви утврђени законом, општим актима Школе или одлуком надлежног органа.

Недозвољено је откривање поверљивих података из става 1. овог члана другим запосленима, као и трећем лицима, изузев ако је такво откривање део уобичајеног обављања посла у Школи, односно уколико постоји законски основ или професионална обавеза да такво откривање буде обављено.

Професионално напредовање

Члан 28.

Процена успешности остваривања професионалних обавеза и професионалне компетенције запослених мора да буде објективна, непристрасна и утемељена на унапред утврђеним и транспарентним критеријумима. Процене о условима за професионално напредовање других чланова заснива се искључиво на критеријумима који су релевантни за вршење професионалних обавеза, односно на показаној стручности, таленту и професионалним резултатима.

Недозвољен је сваки облик дискриминације у поступку вредновања услова професионалног напредовања, као и у самом поступку напредовања.

Наставници имају професионалну одговорност да брину о обезбеђивању подмлатка научне и наставне заједнице и да подстичу напредовање и осамостаљивање истих.

Одевање на раду

Члан 29.

Учесници у образовном процесу су дужни да буду прикладно и уредно одевени и да својим начином одевања не нарушавају углед Школе.

Неприкладном одећом сматрају се нарочито: непримерено кратке сукње, кратке панталоне, блузе са великим деколтеом и изразито кратке и провидне блузе, папуче.

IV ОРГАНИ И ТЕЛА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ КОДЕКСА

Органи и тела за спровођење Кодекса

Члан 29.

У поступку утврђивања повреда Кодекса и развоја етичких стандарда учествују директор, Наставно веће, Савет Школе и Одбор за професионалну етику Школе (у даљем тексту: Одбор).

Одбора за професионалну етику

Члан 30.

Чланове и председника Одбора за професионалну етику Школе именује Савет на предлог директора. Директор за предложене чланове Одбора претходно добија сагласност Наставног већа, координатора и руководиоцима година.

Састав, надлежност и поступак пред Одбором утврђују се Правилником о раду Одбора за професионалну етику и Кодексом о академском интегритету Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот.

V ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 31.

Ступањем на снагу овог Кодекса престаје да важи Кодекс професионалне етике Високе школе струковних студија за образовање васпитача Пирот од 24.10.2010. године.

Члан 42.

Овај Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и сајту Школе.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ВАСПИТАЧА

У Пироту, 22.02.2017.
Број: 37-5/2017. 200 ___ год.
Дана ПИРОТ

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

мр Мирјана Станковић Ђорђевић

Кодекс објављен дана 22.02.2017. год.

Кодекс ступа на снагу 3.03.2017. године

Секретар
Снежана Ђелић Милошевић